

Barikāžu aizstāvju atceres diena

Šorīt, 20. janvārī pie mūsu skolas deg lāpas un ugunsurs, lai atgādinātu, ka pirms vairāk nekā 20 gadiem - 1991. gada janvārī - Latvijas ļaudis pulcējās Rīgā, lai barikāžu dienās nosargātu savu brīvību.

Barikāžu laikā - janvārī -, kā ik gadu tiek organizēti dažādi pasākumi. Šodien Rīgā tiks nolikti ziedi pie Brīvības pieminekļa un kritušo piemiņas vietās Bastejkalnā.

Piemiņas ugunsurs tiks iedegts arī Doma laukumā.

Barikāžu laiks cilvēku atmiņās joprojām ir dzīvs, un jums ir unikāla iespēja dokumentēt vēstures liecības, jo uz barikādēm devās gan mūsu skolas skolotāji gan darbinieki, gan vecāko klašu skolēni un, protams, jūsu vecāki un vecvecāki. Mēs visi bijām liecinieki vēstures veidošanai.

Rīgā ir izveidots Barikāžu muzejs, un rīt iepazīties ar muzeja jauno ekspozīciju dosies 9. klašu skolēni.

Kāda tad bija politiskā un vēsturiskā situācija?

Pirms 23 gadiem ziema bija bargāka. Ne tikai ar salu un sniegu, bet - ar politisko situāciju. Pēc tam, kad naktī uz 13. janvāri padomju tanki ielenca Lietuvas augstāko padomi un ieņēma televīziju, radio un telegrāfu, nogalinot 14, bet ievainojot 110 cilvēkus, piecos no rīta Latvijas Radio izskanēja aicinājums visiem Latvijas iedzīvotājiem ar smago tehniku pulcēties Doma laukumā un citur, lai celtu barikādes un nepieļautu Lietuvas notikumu atkārtošanos. Tā bija miermīlīga pretošanās kustība bez ieročiem un vardarbības, kur piedalījās ievērojama daļa Latvijas iedzīvotāju - tās dienas mītiņš Daugavmalā pulcēja ap 700 000 cilvēku.

Barikādes kā šķēršļus armijai un tankiem pie svarīgām ēkām un tiltiem cēla Rīgā, Liepājā un Kuldīgā. Cilvēki aktīvi sadarbojās - mūziķi koncertēja, lai uzmundrinātu dienu un nakti pie uguns kuriem sēdošos aizstāvjus, dzīvokļos vārīja tēju un siltu ēdienu, Doma baznīcā ierīkoja lauku hospitāli, traktori un smagās mašīnas sabrauca no malu malām.

16. janvārī sāka aktivizēties OMON vienība un apšaudē pie Vecmīlgrāvja tilta gāja bojā Satiksmes ministrijas šoferis Roberts Mūrnieks. Vistraģiskākie notikumi risinājās 20. janvārī, kad OMON mēģināja ieņemt Iekšlietu ministrijas ēku. Vēl joprojām vēsturniekiem ir ko pētīt un analizēt - kas, kāpēc, no kurienes šāva. Daudz jautājumu ir palikuši neatbildēti - kāpēc gāja bojā pieci cilvēki, kuru vidū bija skolnieks Edijs Riekstiņš, divi iekšlietu darbinieki Vladimirs Gomonovičs, Sergejs Konoņenko un Rīgas kinostudijas operatori Andris Slapiņš un Gvido Zvaigzne.

"Barikāžu laiks" Latvijas vēsturē ierakstīts ar dzīvām un patiesām cilvēku emocijā un nesavtīgu viņu darbību, kad bez šaubām un pārdomām visi rīkojās, lai nosargātu Latvijas valsts neatkarību. Bez barikādēm tas nebūtu bijis iespējams!

Vēstures skolotāja Rita Ulpe